

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi

Dana: 24. 12. 2021.

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE POVODOM REALIZACIJE PRAKTIČNOG DELA PROJEKTA POD NAZIVOM: „SINDROM SAGOREVANJA NA POSLU VASPITAČA“

Realizovan je praktični deo pilot-projekta koji se odnosi na Balint grupe **sačinjene od vaspitača koji su ujedno i studenti** Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi, a realizovane su sa ciljem podsticanja članova grupe na **svest o sopstvenim osećanjima** kao i na **empatiju prema presenteru i/ili prezentovanom klijentu** (u našem slučaju su to deca i/ili njihovi roditelji).

Slika 1: Balint grupa i finalno merenje

Balint grupe su realizovane u prostorijama Visoke škole strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi, u trajanju od **9. 10. 2021.** godine kada je realizovana prva Balint grupa i **inicijalno merenje** do **11. 12. 2021.** godine kada je realizovano **finalno merenje**.

Grupe je vodila **dr Rosa Šapić**, doktorka medicinskih nauka, psihijatar, psihoterapeut i profesor strukovnih studija za medicinsku grupu predmeta koja je i predsednica Balint društva Srbije koje postoji već 20 godina i punopravni je član Međunarodne Balint Federacije.

Realizacija Balint grupe u našem projektu je ispoštovala osnovna pravila i principe:

- Ispunjen je osnovni preduslov za učešće u Balint grupi, a to je da se *pokaže razumevanje* i da je *svaki učesnik voljan da bude istinski uključen u razjašnjenje prikazanog procesa* i time doprinese boljem razumevanju teških i/ili problematičnih odnosa s klijentima (u našem slučaju, sa decom i/ili njihovim roditeljima);
- Ispoštovan je i preduslov *da prisustvo grupi bude poverljivo* – sve što je rečeno, dogovoreno je da ostaje u grupi i ne komentariše se na drugom mestu. Saopšteno im je da *sve što se kaže u grupi računaće se kao poverljivo*, bilo da se radi o samim klijentima (roditeljima i/ili deci), kolegama ili članovima grupe;
- Na početku je dato kratko *objašnjenje svrhe i ciljeva grupnog rada*. Rečeno je da je to prilika za polaznike da se predstavljaju i razgovaraju o deci i/ili njihovim roditeljima (ili kolegama) koji ih brinu ili im predstavljaju problem, na njihovom poslu vaspitača;
- Ukazano im je na to da bi *svako trebalo da bude saslušan i da treba ispoštovati doprinos svih grupnom radu*;
- Saopšteno je i dogovoreno da iako ljudi mogu razgovarati o svom ličnom iskustvu, ako se ono čini relevantnim, *neće biti nepoželjnog i nametljivog ispitivanja članova grupe* o njihovim ličnim kvalitetima ili njihovim iskustvima i/ili gubicima iz detinjstva;
- Voditeljka grupe, dr Rosa Šapić, starala se o tome da se *ispoštuju sva dogovorena pravila*. Bila je odgovorna za početak i dovršavanje sesije na vreme, a raspoloživo vreme je bilo uobičajenih 90 minuta;
- Voditeljka je *pratila kako izgleda grupni rad i da su svi u grupi podjednako aktivni*;
- Kad su svi seli na odgovarajući način, u krug, voditeljka grupe je pitala: „Ko ima klijenta o kojem bi želeo/želela da govori?“, *kada se javio prvi presenter, data mu je prilika da iskaže svoj problem*;
- Nakon izlaganja presentera, *članovi grupe su tokom grupne diskusije sagledavali odnos iz različitih perspektiva*: iz uloge roditelja, izlagača, institucije, članova porodice itd., koristeći svoje iskustvo, svoju maštu i, što je najvažnije, svoje emocionalne reakcije;
- Nakon odgovarajućeg vremena (obično oko 20-30 minuta), *presenter se poziva da se ponovo pridruži aktivnom radu u grupi*;
- Poenta Balint grupnog rada, bila je da se *otkriju potisnute emocije i fantazije, i da se razviju nove perspektive i uglovi gledanja, pomoću kojih će se pristupiti klijentu* (u našem slučaju deci i/ili njihovim roditeljima) iznova;
- Od važnosti je bilo *uključiti nove aspekte, nesvesno učiniti svesnim, proširiti vidike i zaboraviti prethodne razgovore koji su se odvijali bez uspeha*;
- Balint grupa *podsticala je učesnike da se u potpunosti uključe u prezentovan odnos vaspitača i roditelja* (ili vaspitača i deteta) kao i da takođe *registruju i razmisle o sopstvenim reakcijama, emocijama i mislima koje se javljaju tokom grupne diskusije*;
- Na kraju grupnog rada, *voditeljka je zahvalila izlagaču (izlagačima) na prezentaciji, a učesnici su referisali da su shvatili, osvrćući se unazad, da im je učešće u grupi veoma prijalo, da se osećaju rasterećeno, a pojedini da su bili veoma blizu sindroma sagorevanja* kada su se priključili Balint grupi, odnosno pre uključivanja u grupu.

Slika 2: Balint grupa i finalno merenje

Balint grupe omogućavaju vaspitačima da podele svoja iskustva, omoguće drugima da dođu do otkrića, da stalno i iznova otkrivaju značenje i svrhu svoje vaspitačke i obrazovne uloge. Sve to doprinosi sticanju samopouzdanja, zrelosti i humanističkog realizovanja sebe prema klijentima. Preuzimanje profesionalne sigurnosti, vremenom doprinosi i formalnoj sigurnosti, a to sve zajedno doprinosi povećanju samopouzdanja. Time se **povećava njihov entuzijazam za posao, a rizik od razvijanja sindroma sagorevanja na poslu, značajno se smanjuje.**

U toku je obrada podataka koja će pokazati da li postoje statistički značajne razlike u dobijenim merama pre i posle primene Balint sesija, odnosno inicijalno i finalno merenje su realizovani sa ciljem da se odgovori na pitanje: ***Da li se Balintov rad može izmeriti - kvantifikovati?***

Prikazan praktični deo realizovanih Balint grupa je ***ilustracija njihovog uobičajenog rada koje imaju za cilj prevenciju sagorevanja na poslu.***

Svesne smo da je **realizovan mali broj treninga** u skladu sa aktuelnom pandemijskom situacijom izazvanom koronavirusom (***preporuka je da traju najmanje godinu dana, a najbolje da traju kontinuirano - da stalno postoje***). Naime, u toku realizacije praktičnog dela projekta, u školi se realizuje kombinovan tip nastave (neposredan rad svake druge nedelje i kontinuirana onlajn nastava), a zaposleni studenti nastavu realizuju isključivo subotama (kondenzovana nastava konsultativnog tipa). U skladu sa tim i pored toga što su ispoštovani osnovni principi i pravila rada u Balint grupama, ipak, ta **nemogućnost većeg broja treninga, kao i veći broj učesnika koji je nadmašivao broj učesnika „regularne“**

Balint grupe (uobičajen broj je od 8 do 12) onemogućile su nas da u potpunosti realizujemo Balint sesije i treninge.

Ipak, imajući u vidu da u današnje vreme, zbog povećanih vremenskih pritisaka, postoji jako malo grupa koje se realizuju regularno tako da **zainteresovani radije pohađaju vikend - Balint treninge koji se održavaju tri puta godišnje** na različitim lokacijama, smatramo da je naša organizacija i realizacija opravdana i racionalna.

Nakon realizovanih Balint grupa, vaspitači su izjavljivali da se osećaju rasterećeno, kao da su skinuli teret sa leđa, da su povratili osećaj zadovoljstva i entuzijazma u vezi sa poslom i da su bili manje umorni na kraju radnog dana nego ranije.

Balint grupe nisu terapeutske već je njihova uloga prevencija sindroma sagorevanja kod onih koji ne ispoljavaju simptome psihičkih ili psiholoških poremećaja i ne zahtevaju posebnu terapiju.
Preporučujemo ih svima,
a Balint društvo Srbije je otvoreno za sve nove članove.

Rukovodilac projekta:

dr Jelena Mićević Karanović, prof.

Inicijatorka i koautorica projekta:

dr Rosa Šapić, prof.

Direktorka:

dr Angela Mesaroš Živkov, prof.